

24 . Carașova | Județ: Caraș-Severin | Punct: Grad | Anul: 1998

Anul: 1998

Cod RAN: 51813.01

Perioade: Evul Mediu

Epoci: Evul Mediu

Categorii sit: Apărare (construcții defensive)

Autori: Liana Loredana Oța, Silviu Oța, Sorin Ionescu

Instituții: Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Muzeul Național de Istorie a României, Universitatea de Vest, Timișoara

Raport

Dealul Grad este situat lângă D.N. 58 Reșița-Anina, la km. 10, la aproximativ 2,5 km. de comuna Carașova. Situl este o fortificație medievală din piatră deasupra Cheilor Carasului, la altitudinea de 299,00 m.

Prima mențiune asupra cetății este cunoscută din anul 1323 când este amintit "...magistrul Nicolae de Erdsomlow și de Krasso". În anul 1335, la conducerea ei se afla magistrul Thouka, reprezentantul arhiepiscopului de Caloccea. Din 1358 până în 1437, când cetatea apare ultima dată în documente, ea a fost din nou proprietate regală.

Localitatea Carasova a fost menționată în permanență în documente, inclusiv în perioada stăpânirii otomane, însă cetatea dispare.

În fața cetății se află două șanțuri de apărare săpate în piatră. Pe celelalte trei laturi cetatea este mărginită de prăpastie. Zidurile exterioare urmăresc forma stâncii pe care au fost ridicate. Cetatea este orientată NV-SE. Forma exactă nu se poate preciza, deoarece o parte din stâncă a căzut în prăpastie, spre Râul Caras.

În timpul campaniei a fost defrișată aproximativ 1/2 din vegetația care acoperea situl și au fost trasate patru secțiuni (S. I = 3,70 x 4,00 m; S. II = 2,00 x 5,35 m; S. III = 1,00 x 3,00 m; S. IV = 3,00 x 2,50 m) și o casetă (C.I = 1,00 x 1,50 m). Primele două secțiuni au fost amplasate între zidul de incintă de pe latura de N-NE și una din clădirile interioare.

Rezultatul a fost descoperirea unui zid de incintă mai vechi (gros de 1,10 m) la care a fost adosat cel nou, vizibil (gros de 1,20 m).

În S. II am surprins o situație stratigrafică mai clară (cea mai mare parte a sitului este răvășită) care marchează momentul amenajării și ridicării construcției interioare din acest colț al cetății. Sub placa de mortar a fost găsită ceramică lucrată la roată încetată, din care se remarcă trei fragmente provenind din partea inferioară a unor oale borcan, cu marcă de olar (1 - cerc gros, în relief, dispus pe centrul fundului vasului; 2-cruce cu brațe egale înscrisă în cerc; 3- un nivel în relief pe marginea fundului vasului). Cu aceeași ocazie, am constatat că stânca este ascuțită, cu pantele abrupte, între zidurile exterioare, construite de o parte și de alta a vârfului dealului, la o diferență de nivel de aproximativ 10,00 m de vârful stâncii, spațiul a fost umplut cu pământ pentru nivelare.

Inventarul arheologic recuperat este relativ sărac (un amnar elipsoidal, un fragment de fusaiolă din piatră de culoare verzuie decorată cu cercuri concentrice incizate, iar în mijloc câte un punct aplicat pe ambele fețe, fragmente din benzi de fier cu nituri) și constă în special din ceramică. Ceramica este fragmentară și neîntregibilă; fragmentele provin în special de la oale borcan de dimensiuni mijlocii (diametrul gurii variază între 15-25 cm). Arderea în cele mai multe cazuri este reducătoare sau semioxidantă. Pasta are ca degresant nisip micaceu cu particule de cupru și mici pietricele.

Cele mai mare parte a fragmentelor sunt nedecorate (din 385 fragmente găsite, 301 sunt nedecorate). Cele mai frecvente decoruri au fost realizate cu măturică (16 fragmente), roata dințată (10 fragmente), linii paralele distanțate incizate de jur-împrejurul vasului (12 fragmente), valuri incizate în combinație sau nu cu linii simple, registre de linii una lângă alta, coaste etc.

Ceramica smălțuită constă din fragmente mici, atipice. Atât pasta cât și smălțul sunt, în cele mai multe cazuri, de proastă calitate. Smălțul este de culoare verde și "zahăr ars". Un alt fragment a fost decorat în tehnica "cu cornul", pictat cu humă albă. Există numai un fragment din pastă caolinoidă cu decor în relief, peste care s-a aplicat smălț verde.

Pe lângă ceramica medievală de secol XIII-XV am mai găsit și câteva fragmente atipice preistorice și ceramică romană.

Secțiunea III și caseta I au fost trasate în zona de NV a sitului și au urmărit traseul vechiului zid de incintă, care din punctul cel mai nordic al cetății se îndreaptă în direcția sud.

Secțiunea IVa fost amplasată la sudul construcțiilor interioare surprinse în S I și S II, făcând pandant cu cea din urmă. Aici am surprins un fragment din zidul de incintă al vechii fortificații, care în acea regiune își schimbă direcția față de zidul vizibil. Incinta veche a fost complet demantelată spre sudul cetății.

În acest stadiu al cercetării nu putem afirma că cetatea a funcționat ca sediu al unei garnizoane regulate mult după anul 1437. De asemenea, nu credem că a fost distrusă violent, ci mai degrabă pare abandonată.

Informații suplimentare online

[Raportul 1578 din cronica.cimec.ro](http://raportul1578.din.cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://localizare.pe.harta.folosind.Mapserver.Cimec.ro)
